

Obsah

Úvod	9
1. Postavení a struktura územní samosprávy v rámci veřejné správy	11
1.1 Územní aspekty veřejného sektoru, veřejné správy a jejich rozpočtů	11
1.1.1 Obecná charakteristika a členění veřejné správy	11
1.1.2 Definice struktur vládních úrovní a jejich rozpočtů	12
1.2 Postavení územní samosprávy	13
1.2.1 Vznik a vývoj územní samosprávy	13
1.2.2 Předpoklady fungování územní samosprávy	15
1.2.3 Zabezpečování veřejných a smíšených statků	16
1.3 Struktura územní veřejné správy v Evropské unii	18
1.3.1 Regionální úroveň územní samosprávy v EU	19
1.3.2 Municipální úroveň územní samosprávy v EU	21
1.4 Struktura veřejné správy v České republice	24
1.4.1 Územní státní správa	24
1.4.2 Územní samospráva	26
1.4.3 Reforma územní veřejné správy a její dokončení	33
Shrnutí	35
2. Teorie fiskálního federalismu	37
2.1 Podstata fiskálního federalismu	37
2.1.1 Modely fiskálního federalismu	38
2.1.2 Model fiskálního federalismu v ČR	40
2.2 Fiskální decentralizace	41
2.2.1 Fiskální decentralizace založena na Tieboutově modelu místních financí	44
2.2.2 Fiskální decentralizace založena na Buchananově teorii klubů	45
2.2.3 Omezení fiskální decentralizace	45
2.3 Decentralizace fiskálních funkcí na nižší vládní úrovni	47
2.4 Zásady fiskálního federalismu	49
Shrnutí	49
3. Rozpočet a rozpočtový proces	51
3.1 Rozpočet územních samosprávných celků a jeho úloha v soustavě rozpočtů	51
3.2 Využití různých metod sestavování územních rozpočtů	53
3.2.1 Přírůstkový způsob	53
3.2.2 Fixně limitovaný rozpočet	53
3.2.3 Přístup nulové základny	54
3.2.4 Performance budgeting	55
3.2.5 Metoda programového rozpočtování	56
3.2.6 Komunitní či genderové rozpočtování	58
3.3 Struktura územního rozpočtu	60
3.4 Specifika územních rozpočtů v České republice	62
3.4.1 Rozpočtový proces	63
3.4.2 Rozpočtový výhled	66
3.4.3 Mimorozpočtové fondy	68
3.4.4 Účetní výkazy územních samospráv	69
Shrnutí	73

4. Příjmy územních rozpočtů	75
4.1 Daňové příjmy	75
4.1.1 Formy daňového určení	76
4.1.2 Majetkové daně	80
4.1.3 Principy a zásady zdaňování na úrovni územních rozpočtů	84
4.2 Podstata peněžních transferů a dotací	84
4.2.1 Typologie dotací	86
4.3 Nedaňové příjmy	89
4.3.1 Příjmy z vlastního podnikání	89
4.3.2 Uživatelské poplatky	90
4.3.3 Příjmy z vlastní správní činnosti	92
4.3.4 Ostatní příjmy	92
4.4 Návrtné zdroje – úvěry a půjčky	94
4.4.1 Regulace zadluženosti územních samospráv	96
Shrnutí	98
5. Rozpočtová skladba	100
5.1 Rozpočtová skladba – třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů	100
5.1.1 Druhy třídění rozpočtové skladby	101
5.1.2 Druhové třídění	103
Shrnutí	108
6. Daňové příjmy obcí a krajů v České republice	109
6.1 Daňové příjmy obcí	109
6.1.1 Vývoj daňových příjmů v letech 1993–1995	110
6.1.2 Vývoj daňových příjmů v letech 1996–2000	115
6.1.3 Vývoj daňových příjmů od roku 2001 po současnost	118
6.1.4 Dopady nového rozpočtového určení daní na příjmy obcí	120
6.2 Novely zákona o RUD	121
6.2.1 Novely zákona o RUD platné v období 2002–2007	122
6.2.2 Novela zákona o RUD platná od roku 2008 – daňové příjmy obcí	124
6.2.3 Novela zákona o RUD platná od roku 2013	128
Shrnutí	133
7. Ostatní příjmy obcí a krajů v České republice	135
7.1 Dotace a transfery	135
7.1.1 Dotace obcím ze státního rozpočtu	137
7.1.2 Dotace krajům ze státního rozpočtu	142
7.1.3 Dotace Regionálním radám regionů soudržnosti	144
7.2 Finanční prostředky z fondů EU určené územní samosprávě	145
7.2.1 Programovací období 2014–2020	145
7.2.2 Programové dokumenty	148
7.2.3 Operační programy	149
7.2.4 Možnosti čerpání prostředků územní samosprávou	153
7.3 Nedaňové příjmy	168
7.4 Ostatní příjmy	168
7.4.1 Kapitálové příjmy	168
7.4.2 Příjmy ze sdružování prostředků	169
7.4.3 Dary a výnosy z veřejných sbírek	169
7.4.4 Návrtné příjmy	170
Shrnutí	174

8. Zadluženost územních samospráv v ČR a její vývoj	176
8.1 Zadluženost obcí v ČR	176
8.1.1 Struktura dluhu obcí	177
8.1.2 Příčiny zadluženosti	180
8.1.3 Zadluženost krajů	181
8.2 Regulace zadluženosti územních samosprávných celků	182
8.2.1 Monitoring dluhu a hospodaření obcí od roku 2008 – SIMU	185
8.2.2 Alternativní ukazatele zadluženosti	187
8.2.3 Možná preventivní opatření zadluženosti	187
Shrnutí	191
9. Výdaje rozpočtů územních samospráv	192
9.1 Členění výdajů	194
9.1.1 Ekonomické hledisko	194
9.1.2 Hledisko rozpočtové skladby	195
9.1.3 Podle charakteru infrastruktury	196
9.1.4 Podle funkcí veřejných financí	197
9.1.5 Hledisko rozpočtového plánování	198
9.2 Výdaje obcí v ČR	198
9.2.1 Výdajové trendy	200
9.3 Výdaje krajů v ČR	202
Shrnutí	207
10. Majetek územních samospráv a hospodaření s majetkem	209
10.1 Majetek obcí a krajů v ČR	211
10.1.1 Právní postavení územního samosprávného celku jako vlastníka a právní vztah obce (kraje) k majetku	211
10.1.2 Zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí	212
10.1.3 Zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku ČR do majetku krajů	214
10.1.4 Hospodaření s majetkem územních samosprávných celků	214
Shrnutí	217
11. Organizace zabezpečování veřejných statků a služeb územní samosprávou	219
11.1 Organizační formy zajištění veřejných služeb	222
11.1.1 Komunální organizace	222
11.1.2 Obchodní společnosti	224
11.1.3 Neziskové organizace	225
11.1.4 Formy spolupráce mezi obcemi a kraji	226
11.1.5 Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public-Private Partnership)	229
11.2 Typy právních vztahů mezi územními celky a organizacemi	231
11.2.1 Přímé zajišťování služeb	232
11.2.2 Smluvní vztahy	232
11.2.3 Poskytování služeb upravené pouze regulativní činností	233
11.3 Volba organizační formy	234
Shrnutí	236

12. Hodnocení efektivnosti a kvality poskytování služeb, kontrola hospodaření územních samospráv	238
12.1 Výstup, efektivnost, účinnost a hospodárnost	238
12.2 Metody a ukazatele měření úrovně služeb a jejich kvality	240
12.2.1 Kvalita místních a regionálních veřejných služeb	240
12.2.2 Ukazatele vhodné pro místní a regionální úroveň	243
12.3 Využití marketingu při činnosti územních samospráv	245
12.4 Uplatňování nových metod zvyšování kvality řízení v územní samosprávě	247
12.4.1 Benchmarking	248
12.4.2 Model EFQM a CAF	250
12.4.3 Systém řízení kvality dle metodiky ISO 9001, ISO 14001 a ISO 17799	252
12.4.4 Balance Scorecard (BSC)	252
12.4.5 Komunitní plánování, Místní Agenda 21, Projekt Zdravé město	252
12.5 Efektivnost hospodaření a veřejná kontrola	255
12.5.1 Konkurence	255
12.5.2 Zdokonalené rozpočtové hospodaření	255
12.5.3 Veřejná kontrola	256
Shrnutí	260
Seznam tabulek, obrázků a grafů	263
Použitá literatura	267
Rejstřík	275